

מעשרות ה:ז – מעשר שני א:ב

פרק ה: משנה ז

חורי הנמלים שלנו בצד הערמה החיבת,
הרי אלו חיבים, שידוע שמדבר הגמור היו גוררין כל הלילה.

פרק ה: משנה ח

שום בעל בכי, ובצל של רכפא, וגריסין הקילקין, והעדשים המוצריות,
רבי מאיר אומר: אף הקרקס,
רבי יוסי אומר: אף הקוטנים,
פטורים מן המעשרות, ונלקחין מכל אדם בשביעית.
זרע לוף העליון, זרע כרשים, זרע בצלים, זרע לפת וצנונות,
ושאר זרעוני גנה שאינן נאכלים,
פטורים מן המעשרות, ונלקחין מכל אדם בשביעית,
שאף על פי שאביהן תרומה, הרי אלו יאכלו.

מסכת מעשר שני

פרק א: משנה א

(1) מעשר שני:
אין מוכרין אותו, ואין ממשכנין אותו, ואין מחליפין אותו,
ולא שוקלין כנגדו.
ולא יאמר אדם לחברו בירושלים: "הילך יין ותן לי שמן",
וכן שאר כל הפרות.
אבל נותנין זה לזה מתנת חנם.

פרק א: משנה ב

(2) מעשר בהמה:
אין מוכרין אותו תמים חי, ולא בעל מום חי ושחוט,
ואין מקדשין בו את האשה.
(3) הבכור:
מוכרין אותו תמים חי, ובעל מום חי ושחוט, ומקדשין בו את האשה.
אין מחללין מעשר שני על אסימון, ולא על המטבע שאינו יוצא,
ולא על הפעות שאינן ברשותו.

מעשר שני א:ג – א:ו

פרק א: משנה ג

הלוקח בהמה לזבחי שלמים, או חיה לבשר תאווה, יצא העור לחלין, אף על פי שהעור מרבה על הבשר. כדי יין סתומות, מקום שדרךן למכר סתומות, יצא קנקו לחלין. האגוזים והשקדים, יצאו קלפיהם לחלין. התמד, עד שלא החמיץ, אינו נלקח בכסף מעשר. ומשהחמיץ, נלקח בכסף מעשר.

פרק א: משנה ד

הלוקח חיה לזבחי שלמים, בהמה לבשר תאווה, לא יצא העור לחלין. כדי יין פתוחות, או סתומות, מקום שדרךן למכר פתוחות, לא יצא קנקו לחלין. סלי זיתים וסלי ענבים עם הכלי, לא יצאו דמי הכלי לחלין.

פרק א: משנה ה

הלוקח מים, ומלח, ופרות המחברים לקרקע, או פרות שאינן יכולין להגיע לירושלים, לא קנה מעשר. הלוקח פרות – שוגג, יחזרו דמים למקומן. מזיד, יעלו ויאכלו במקום. ואם אין מקדש, ירקבו.

פרק א: משנה ו

הלוקח בהמה – שוגג, יחזרו דמיה למקומן. מזיד, תעלה ותאכל במקום. ואם אין מקדש, תקבר על ידי עורה.

מעשר שני א:ז – ב:ב

פרק א: משנה ז

אין לוקחין עבדים, ושפחות, וקרקעות, ובהמה טמאה מדמי מעשר שני; ואם לקח, יאכל כנגדו. אין מביאין קני זבים, וקני זבות, וקני יולדות, חטאות, ואשמות מדמי מעשר שני; ואם הביא, יאכל כנגדם. זה הכלל: כל שהוא חוץ לאכילה, ולשתיה, ולסיכה מדמי מעשר שני, יאכל כנגדו.

פרק ב: משנה א

מעשר שני נתן (1) לאכילה, (2) ולשתיה, (3) ולסיכה, לאכל דבר שדרכו לאכל, ולסוד דבר שדרכו לסוד. לא יסוד יין וחמץ, אבל סד הוא את השמן. אין מפטמין שמן של מעשר שני, ואין לוקחין בדמי מעשר שני שמן מפטם, אבל מפטם הוא את היין. נפל לתוכו דבש ותבלין והשביו, השביו לפי חשבון. דגים שנתבשלו עם הקפלוטות של מעשר שני והשביו, השביו לפי חשבון. עסה של מעשר שני שאפאה והשביו, השביו לשני. זה הכלל: כל ששבחו נכר, השביו לפי החשבון. וכל שאין שבחו נכר, השביו לשני.

פרק ב: משנה ב

רבי שמעון אומר: אין סכין שמן של מעשר שני בירושלים. **וחכמים** מתירין. אמרו לו לרבי שמעון: אם הקל בתרומה חמורה, לא נקל במעשר שני הקל? אמר להם: מה, לא! אם הקל בתרומה החמורה – מקום שהקל בכרשינים ובתלתן, נקל במעשר שני הקל – מקום שלא הקל בכרשינים ובתלתן?

מעשר שני בג - ב:ו

פרק ב: משנה ג

תלתן של מעשר שני, תאכל צמחונים,
ושל תרומה,
בית שמאי אומרים: כל מעשיה בטרה, חוץ מחפיפתה.
ובית הלל אומרים: כל מעשיה בטמאה, חוץ משריטה.

פרק ב: משנה ד

כרשיני מעשר שני יאכלו צמחונים, ונכנסין לירושלים ויוצאין.
נטמאו,
רבי טרפון אומר: יתחלקו לעסות, ו**חכמים** אומרים: יפדו.
ושל תרומה,
בית שמאי אומרים: שורין ושפין בטרה, ומאכילין בטמאה.
ובית הלל אומרים: שורין בטרה, ושפין ומאכילין בטמאה.
שמאי אומר: יאכלו צריד.
רבי עקיבא אומר: כל מעשיהו בטמאה.

פרק ב: משנה ה

מעות חלין ומעות מעשר שני שנתפזרו,
מה שלקט, לקט למעשר שני עד שיטלים, והשאר חלין.
אם בלל וחרפו, לפי חשבון.
זה הפלל:
המתלקטים, למעשר שני; והנבללים, לפי חשבון.

פרק ב: משנה ו

סלע של מעשר שני ושל חלין שנתערבו,
מביא בסלע מעות ואומר:
"סלע של מעשר שני, בכל מקום שהיא, מחללת על המעות האלו",
ובורר את היפה שבהן, ומחללן עליה,
מפני שאמרו: מחללין כסף על נחשת מדחק;
ולא שיתקיים כן, אלא חוזר ומחללם על הכסף.

מעשר שני ב:ז – ב:י

פרק ב: משנה ז

בית שמאי אומרים: לא יעשה אדם את סלעיו דינרי זהב.
ובית הלל מתירין.
אמר רבי עקיבא:
אני עשיתי לרבן גמליאל ולרבי יהושע את כסף דינרי זהב.

פרק ב: משנה ח

הפורט סלע ממועות מעשר שני,
בית שמאי אומרים: כל הסלע מעות.
ובית הלל אומרים: שקל כסף ושקל מעות.
רבי מאיר אומר: אין מחללין כסף ופרות על הכסף.
וחכמים מתירים.

פרק ב: משנה ט

הפורט סלע של מעשר שני בירושלים,
בית שמאי אומרים: כל הסלע מעות.
ובית הלל אומרים: שקל כסף ושקל מעות.
הדנין לפני חכמים אומרים: בשלשה דינרים כסף, ובדינר מעות.
רבי עקיבא אומר: בשלשה דינרין כסף, וברביעית מעות.
רבי טרפון אומר: ארבעה אספרי כסף.
שמאי אומר: יניחנה בחנות ויאכל פנגדה.

פרק ב: משנה י

מי שהיו מקצת בניו טמאין ומקצתן טהורים,
מניח את הסלע ואומר: "מה שהטהורים שותים, סלע זו מחללת עליו".
נמצאו טהורים וטמאים שותין מכד אחד.

מעשר שני ג:א – ג:ד

פרק ג: משנה א

לא יאמר אדם לחברו: "העל את הפרות האלו לירושלים לחלק",
אלא אומר לו: "העלם שנאכלם ונשתם בירושלים".
אבל נותנים זה לזה מתנת חנם.

פרק ג: משנה ב

אין לוקחין תרומה בכסף מעשר שני, מפני שהוא מועט באכילתו.
ורבי שמעון מתיר.
אמר להם רבי שמעון:
מה אם הקל בזבחי שלמים – שהוא מביאן לידי פגול ונותר וטמא,
לא נקל בתרומה?
אמרו לו: מה אם הקל בזבחי שלמים – שהן מתרים לזרים,
נקל בתרומה – שהיא אסורה לזרים?

פרק ג: משנה ג

מי שהיו לו מעות בירושלים וצריך להם, ולחברו פרות,
אומר לחברו: "הרי המעות האלו מחללין על פרוטיך".
נמצא זה אוכל פרותיו בטרהרה, והלה עושה צרכו במעותיו.
ולא יאמר בן לעם הארץ, אלא בדמאי.

פרק ג: משנה ד

פרות בירושלים ומעות במדינה,
אומר: "הרי המעות ההם מחללין על פרות האלו".
מעות בירושלים ופרות במדינה,
אומר: "הרי המעות האלו מחללין על פרות ההם",
ובלבד שיעלו הפרות ויאכלו בירושלים.

מעשר שני ג:ה – ג:ח

פרק ג: משנה ה

מעות נכנסות לירושלים ויוצאות, ופרות נכנסין ואינן יוצאין.
רבו שמעון בן גמליאל אומר: אף הפרות נכנסין ויוצאין.

פרק ג: משנה ו

פרות שנגמרה מלאכתן ועברו בתוך ירושלים,
 יחזור מעשר שני שלהן ויאכל בירושלים.
 ושלם נגמרה מלאכתן – סלי ענבים לגת וסלי תאנים למקצה,
בית שמאי אומרים: יחזור מעשר שני שלהם ויאכל בירושלים.
ובית הלל אומרים: יפדה ויאכל בכל מקום.
רבי שמעון בן יהודה אומר משום **רבי יוסי**:
 לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על פרות שלא נגמרה מלאכתן,
 שיפדה מעשר שני שלהם ויאכל בכל מקום.
 ועל מה נחלקו?
 על פרות שנגמרה מלאכתן,
 שבית שמאי אומרים: יחזור מעשר שני שלהם ויאכל בירושלים.
 ובית הלל אומרים: יפדה ויאכל בכל מקום.
 והדמאי, נכנס ויוצא ונפדה.

פרק ג: משנה ז

אילן שהוא עומד בפנים ונוטה לחוץ, או עומד בחוץ ונוטה לפנים,
 מכנגד החומה ולפנים, כלפנים; מכנגד החומה ולחוץ, כלחוץ.
 בתי הבדים שפתחיהן לפנים וחללן לחוץ,
 או שפתחיהן לחוץ וחללן לפנים,
בית שמאי אומרים: הכל כלפנים,
ובית הלל אומרים:
 מכנגד החומה ולפנים, כלפנים; מכנגד החומה ולחוץ, כלחוץ.

פרק ג: משנה ח

- (1) הַלְשָׁכוֹת בְּנוֹיֹת בְּקֹדֶשׁ וּפְתוּחוֹת לַחֵל, תּוֹכֵן חַל וְגִגוֹתִיהֶן קֹדֶשׁ.
 - (2) בְּנוֹיֹת בַּחֵל וּפְתוּחוֹת לְקֹדֶשׁ, תּוֹכֵן קֹדֶשׁ וְגִגוֹתִיהֶן חַל.
 - (3) בְּנוֹיֹת בְּקֹדֶשׁ וּבַחֵל וּפְתוּחוֹת לְקֹדֶשׁ וְלַחֵל,
- תּוֹכֵן וְגִגוֹתִיהֶן: מִכְּנָגֵד הַקֹּדֶשׁ וְלְקֹדֶשׁ, קֹדֶשׁ; מִכְּנָגֵד הַחֵל וְלַחֵל, חַל.

TIME 4 MISHNA TEXT

מעשר שני ג:ט – ג:יב

פרק ג: משנה ט

מעשר שני שנכנס לירושלים ונטמא,
בין שנטמא באב הטמאה, בין שנטמא בולד הטמאה,
בין בפנים, בין בחוץ,
בית שמאי אומרים: יפדה ויאכל הכל בפנים,
חוץ משנטמא באב הטמאה בחוץ.
ובית הלל אומרים: הכל יפדה ויאכל בחוץ,
חוץ משנטמא בולד הטמאה בפנים.

פרק ג: משנה י

הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא, יפדה.
רבי יהודה אומר: יקבר.
אמרו לו לרבי יהודה: ומה אם מעשר שני עצמו שנטמא, הרי הוא נפדה,
הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא, אינו דין שיפדה?
אמר להם: לא!
אם אמרתם במעשר שני עצמו – שכן הוא נפדה בטהור ברחוק מקום,
תאמרו בלקוח בכסף מעשר – שאינו נפדה בטהור ברחוק מקום?

פרק ג: משנה יא

(1) צבי שלקחו בכסף מעשר, ומת, יקבר על ידי עורו.
רבי שמעון אומר: יפדה.
(2) לקחו חי, ושחטו ונטמא, יפדה.
רבי יוסי אומר: יקבר.
לקחו שחוט ונטמא, הרי הוא כפרות.

פרק ג: משנה יב

המשאיל קנקנין למעשר שני: אף על פי שגפן, לא קנה מעשר.
זלף לתוכן סתם: עד שלא גפן, לא קנה מעשר; משגפן, קנה מעשר.
עד שלא גפן, עולות באחד ומאה; ומשגפן, מקדשות בכל שהן.
עד שלא גפן, תורם מאחת על הכל; ומשגפן, תורם מכל אחת ואחת.

מעשר שני ג:ג – ד:ג

פרק ג: משנה יג

בית שמאי אומרים: מפתח ומערה לגת.
ובית הלל אומרים: מפתח ואינו צריך לערות.
במה דברים אמורים? במקום שדרך למכר סתומות.
אבל במקום שדרך למכר פתוחות, לא יצא קנקן לחלין.
אבל אם רצה להחמיר על עצמו למכר במדה, יצא קנקן לחלין.
רבי שמעון אומר: אף האומר לחברו:
"חבית זו אני מוכר לך חוץ מקנקנים", יצא קנקן לחלין.

פרק ד: משנה א

המוליך פרות מעשר שני ממקום היקר למקום הזול,
או ממקום הזול למקום היקר, פודהו כשער מקומו.
המביא פרות מן הגרן לעיר, וכדי יין מן הגת לעיר,
השבח לשני ויציאות מביתו.

פרק ד: משנה ב

פודין מעשר שני כשער הזול –
כמות שהחונני לוקח, לא כמות שהוא מוכר,
כמות שהשלחני פורט, ולא כמות שהוא מצרף.
ואין פודין מעשר שני אכסרה.
את שדמיו ידועים, יפדה על פי עד אחד.
ואת שאין דמיו ידועים, יפדה על פי שלשה,
כגון היין שקרם, ופרות שהרקיבו, ומעות שהחליאו.

פרק ד: משנה ג

בעל הבית אומר "בסלע" ואחר אומר "בסלע",
בעל הבית קודם, מפני שהוא מוסיף חמש.
בעל הבית אומר "בסלע" ואחר אומר "בסלע ואסר",
את של סלע ואסר קודם, מפני שהוא מוסיף על הקרון.
הפודה מעשר שני שלו, מוסיף עליו חמישית,
בין שהוא שלו ובין שנתן לו במתנה.

מעשר שני ד:ד – ד:ז

פרק ד: משנה ד

מַעְרִימִין עַל מַעֲשֵׁר שְׁנִי, כִּיצַד?
אוֹמֵר אָדָם לְבָנוּ וּלְבֵתוֹ הַגְּדוֹלִים, לְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הָעֵבֶרִים:
"הִילָךְ מְעוֹת אֵלֹהִים, וּפְדָה לָךְ מַעֲשֵׁר שְׁנִי זֶה."
אָבֵל לֹא יֹאמֵר כֵּן לְבָנוּ וּלְבֵתוֹ הַקְּטָנִים, לְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
מִפְּנֵי שִׂידוֹן כִּידוֹ.

פרק ד: משנה ה

הָיָה עוֹמֵד בַּגֶּרֶן וְאִין בְּיָדוֹ מְעוֹת,
אוֹמֵר לְחֵבְרוֹ: "הֲרֵי הַפְּרוֹת הָאֵלֹהִים נִתּוּנִים לָךְ בְּמִתְנָה."
חֹזֵר וְאוֹמֵר: "הֲרֵי אֵלֹהִים מְחַלְלִין עַל מְעוֹת שְׁבַבִּית".

פרק ד: משנה ו

מִשָּׁךְ מִמְּנוֹ מַעֲשֵׁר בְּסַלַע, וְלֹא הַסְּפִיק לְפְדוּתוֹ עַד שְׁעָמַד בְּשִׁתִּים,
נֹתֵן לוֹ סַלַע, וּמִשְׁתַּכֵּר בְּסַלַע, וּמַעֲשֵׁר שְׁנִי שְׁלוֹ.
מִשָּׁךְ מִמְּנוֹ מַעֲשֵׁר בְּשִׁתִּים, וְלֹא הַסְּפִיק לְפְדוּתוֹ עַד שְׁעָמַד בְּסַלַע,
נֹתֵן לוֹ סַלַע מִחֲלִין וְסַלַע שֶׁל מַעֲשֵׁר שְׁנִי שְׁלוֹ.
אִם הָיָה עִם הָאָרֶץ, נֹתֵן לוֹ מִדְּמָאִי.

פרק ד: משנה ז

הַפּוֹדָה מַעֲשֵׁר שְׁנִי וְלֹא קָרָא שֵׁם,
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: דִּין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: צָרִיךְ לְפָרֵשׁ.
הָיָה מְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה עַל עֶסְקִי גָטָה וְקַדוּשִׁיָּה,
וְנָתַן לָהּ גָטָה וְקַדוּשִׁיָּה וְלֹא פָרֵשׁ,
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: דִּין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: צָרִיךְ לְפָרֵשׁ.

מעשר שני ד:ח – ד:יא

פרק ד: משנה ח

הַמְנִיחַ אֶסֶר וְאָכַל עָלָיו חֶצְיוֹ, וְהִלֵּךְ לְמָקוֹם אַחֵר וְהָרִי הוּא יֵצֵא בַּפְּנֵדִיּוֹן, אוֹכַל עָלָיו עוֹד אֶסֶר.
הַמְנִיחַ פְּנֵדִיּוֹן וְאָכַל עָלָיו חֶצְיוֹ, וְהִלֵּךְ לְמָקוֹם אַחֵר וְהָרִי הוּא יוֹצֵא בְּאֶסֶר, אוֹכַל עָלָיו עוֹד פֶּלֶג.
הַמְנִיחַ אֶסֶר שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי, אוֹכַל עָלָיו אֶחָד עֶשֶׂר בְּאֶסֶר וְאֶחָד מִמָּאָה בְּאֶסֶר.
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: הַכֹּל עֲשֶׂרָה.
וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: בּוֹדְאֵי אֶחָד עֶשֶׂר, וּבִדְמַאי עֲשֶׂרָה.

פרק ד: משנה ט

כָּל הַמְעוֹת הַנִּמְצָאִים, הָרִי אֵלּוּ חֲלִין, אֶפְלוּ דִינָר זֶהָב עִם הַכֶּסֶף וְעִם הַמְעוֹת.
מִצָּא בְּתוֹכָן חֶרֶשׁ וְכָתוּב עָלָיו 'מַעֲשֵׂר', הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר.

פרק ד: משנה י

הַמוֹצֵא כָּלִי וְכָתוּב עָלָיו 'קֶרֶבּוֹ', **רַבִּי יְהוּדָה** אוֹמֵר: אִם הָיָה שֶׁל חֶרֶס, הוּא חֲלִין וּמָה שֶׁבְּתוֹכוֹ קֶרֶבּוֹ.
וְאִם הָיָה שֶׁל מִתְּכֶת, הוּא קֶרֶבּוֹ וּמָה שֶׁבְּתוֹכוֹ חֲלִין.
אָמְרוּ לוֹ: אֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֵהֵיוֹת כּוֹנְסִין חֲלִין לְקֶרֶבּוֹ.

פרק ד: משנה יא

הַמוֹצֵא כָּלִי וְכָתוּב עָלָיו
'ק' - קֶרֶבּוֹ, 'מ' - מַעֲשֵׂר, 'ד' - דְּמַאי, 'ט' - טַבֵּל, 'ת' - תְּרוּמָה,
שְׁבַשְׁעַת סִכְנָה הֵיוּ כּוֹתְבִין 'ת' תַּחַת תְּרוּמָה.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּלֶם שְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם הֵם.
אָמַר **רַבִּי יוֹסִי**: אֶפְלוּ מִצָּא חֲבִית וְהִיא מְלֵאָה פְּרוֹת וְכָתוּב עָלֶיהָ 'תְּרוּמָה',
הָרִי אֵלּוּ חֲלִין, שְׁאֵנִי אוֹמֵר "אֲשַׁתְּקֵד הֵיתָה מְלֵאָה פְּרוֹת תְּרוּמָה, וּפְנָה".

מעשר שני ד׳יב – ה׳ג

פרק ד: משנה יב

האומר לבנו: "מעשר שני בזוית זו", ומצא בזוית אחרת, הרי אלו חלין.
היה שם מנה ומצא מאתים, השאר חלין.
מאתים ומצא מנה, הכל מעשר.

פרק ה: משנה א

כרם רבעי, מצינין אותו בקוזזות אדמה;
ושל ערלה בחרסית;
ושל קברות בסיד, וממחה ושופך.
אמר רבן שמעון בן גמליאל: במה דברים אמורים? בשביעית.
והצנועים מניחין את המעות ואומרים:
"כל הנלקט מזה, יהא מחלל על המעות האלו".

פרק ה: משנה ב

כרם רבעי היה עולה לירושלים מהלך יום אחד לכל צד.
ואיזו היא תחומה?
אילת מן הדרום, ועקרבת מן הצפון, לוד מן המערב, והירדן מן המזרח.
ומשרבו הפרות, התקינו שיהא נפדה סמוך לחומה.
ותנאי היה הדבר, שאימתי שירצו, יחזור הדבר לכמות שהיה.
רבי יוסי אומר: משחרב בית המקדש, היה התנאי הזה.
ותנאי היה, אימתי שיבנה בית המקדש, יחזור הדבר לכמות שהיה.

פרק ה: משנה ג

כרם רבעי,
בית שמאי אומרים: אין לו חמש ואין לו בעור.
ובית הלל אומרים: יש לו.
בית שמאי אומרים: יש לו פרט ויש לו עוללות, והעניים פודין לעצמן.
ובית הלל אומרים: כלו לגת.

TIME 4 MISHNA TEXT

מעשר שני ה:ד – ה:ז

פרק ה: משנה ד

כיצד פוֹדֵין נְטֵע רְבִיעִי?
מְנִיחַ אֶת הַסֵּל עַל פֵּי שְׁלֹשָׁה, וְאוֹמֵר:
"כִּפְּמָה אָדָם רוֹצֶה לְפֹדוֹת לוֹ בְּסֻלַּע, עַל מִנְתַּלְתַּל לְהוֹצִיא יְצִיאוֹת מִבֵּיתוֹ?"
וּמְנִיחַ אֶת הַמַּעוֹת, וְאוֹמֵר:
"כֹּל הַנִּלְקָט מִזֶּה, מִחֲלָל עַל הַמַּעוֹת הָאֵלּוּ, בְּכַף וְכַף סֻלַּע".

פרק ה: משנה ה

וּבְשִׁבְעִית, פּוֹדֶהוּ בְּשׂוּיָו.
וְאִם הָיָה הַכֹּל מִפֶּקֶד, אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכָר לְקִיטָה.
הַפּוֹדֶה נְטֵע רְבִיעִי שְׁלוֹ, מוֹסִיף עָלָיו חֲמֻשִּׁיתוֹ,
בֵּין שֶׁהוּא שְׁלוֹ וּבֵין שְׁנַתָּן לוֹ בְּמַתָּנָה.

פרק ה: משנה ו

עֶרֶב יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח – שֶׁל רְבִיעִית וְשֶׁל שְׁבִיעִית – הָיָה בַּעוֹר.
כִּיצַד הָיָה בַּעוֹר?
נֹתְנִין תְּרוּמָה וְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר לְבַעָלִים,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לְבַעָלָיו,
וּמַעֲשֵׂר עֲנִי לְבַעָלָיו.
וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַבְּכוֹרִים מִתְּבַעְרִים בְּכֹל מְקוֹם.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַבְּכוֹרִים נִתְּנִין לַכֹּהֲנִים כְּתְרוּמָה.
הַתְּבַשִּׁיל,
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: צְרִיךְ לְבַעַר.
וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: הֵרִי הוּא כְּמִבְעַר.

פרק ה: משנה ז

מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פְּרוֹת בְּזִמְנוֹ הַזֶּה, וְהִגִּיעָה שְׁעַת הַבַּעוֹר,
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: צְרִיךְ לְחַלְלוֹ עַל הַכֶּסֶף.
וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: אֶחָד שֶׁהוּא כֶּסֶף וְאֶחָד שֶׁהוּא פְּרוֹת.

מעשר שני ה:ח – ה:יא

פרק ה: משנה ח

אמר רבי יהודה: בראשונה היו שולחין אצל בעלי בתים שבמדינות, "מיהרו והתקינו את פרותיכם עד שלא תגיע שעת הבעור".
עד שבא רבי עקיבא ולמד:
שכל הפרות שלא באו לעונת המעשרות, פטורים מן הבעור.

פרק ה: משנה ט

מי שהיו פרותיו רחוקים ממנו, צריך לקרוא להם שם.
מעשה ברבן גמליאל והזקנים שהיו באין בספינה,
אמר רבן גמליאל: "עשור שאני עתיד למוד, נתון ליהושע,
ומקומו משכר לו."
עשור אחר שאני עתיד למוד, נתון לעקיבא בן יוסף שיזכה בו לעניים,
ומקומו משכר לו."
אמר רבי יהושע: "עשור שאני עתיד למוד נתון לאלעזר בן עזריה,
ומקומו משכר לו."
ונתקבלו זה מזה שכר.

פרק ה: משנה י

במנחה ביום טוב האחרון היו מתודין. כיצד היה הודו?
"בערתי הקדש מן הבית" (דברים כו) – זה מעשר שני ונטע רבעי.
"נתתיו ללוי" – זה מעשר לוי.
"וגם נתתיו" – זו תרומה ותרומת מעשר.
"לגר ליתום ולאלמנה" – זה מעשר עני,
הלקט והשכחה והפאה, אף על פי שאינו מעכבין את הודו.
"מון הבית" – זו חלה.

פרק ה: משנה יא

"ככל מצותך אשר צויתני" (שם) – הא אם הקדים מעשר שני לראשון,
אינו יכול להתודות.
"לא עברתי ממצותיך" – לא הפרשתי ממין על שאינו מינו,
ולא מן התלוש על המחבר, ולא מן המחבר על התלוש,

וְלֹא מִן הַחֶדֶשׁ עַל הַיָּשׁוּן, וְלֹא מִן הַיָּשׁוּן עַל הַחֶדֶשׁ.
"וְלֹא שִׁכַחְתִּי" - לֹא שִׁכַחְתִּי מִלְּבָרְכְךָ וּמִלְהִזְכִּיר שְׁמֶךָ עָלַי.

מעשר שני היג – ה:טו

פרק ה: משנה יב

"לא אכלתי באני ממונו" – הא אם אכלו באנינה, אינו יכול להתודות.
 "ולא בערתי ממונו בטמא" – הא אם הפרישו בטמאה, אינו יכול להתודות.
 "ולא נתתי ממונו למת" – לא לקחתי ממונו ארון ותכריכים למת, ולא נתתיו לאוננים אחרים.
 "שמעתי בקול ה' אלהי" – הבאתיו לבית הבחירה.
 "עשיתי ככל אשר צויתני" – שמחתי ושמחתי בו.

פרק ה: משנה יג

"השקיפה ממונו קדשך מן השמים", עשינו מה שגזרת עלינו, אף אתה עשה מה שהבטחתנו.
 "השקיפה ממונו קדשך מן השמים" וברך את עמוך את ישראל – בבנים ובבנות.
 "ואת האדמה אשר נתת לנו" – בטל ובמטר ובולדות בהמה.
 "כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש" – כדי שתתן טעם בפרות.

פרק ה: משנה יד

מכאן אמרו: ישראל וממזרים מתודים, אבל לא גרים ולא עבדים משחררים, שאין להם חלק בארץ.
רבי מאיר אומר: אף לא כהנים ולוים, שלא נטלו חלק בארץ.
רבי יוסי אומר: יש להם ערי מגרש.

פרק ה: משנה טו

יוחנן כהן גדול (1) העביר הודיות המעשר. אף הוא בטל (2) את המעוררים, (3) ואת הנוקפים.
 (4) ועד ימיו היה פטיש מכה בירושלים,
 (5) ובימיו אין אדם צריך לשאול על הדמאי.